

השכינה. כְּדִין כְּתִיב וּאִז כְּתוּב, כִּי קוֹלְךָ עָרַב וּמֵרֵאֵךְ נָאֹה. וְהִשְׁתָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא חָקַק דִּי יוֹקְנָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן לְעֵילָא וְקָלִיָּה לְעֵילָא לְעֵילָא סְלִקָּא ועכשיו הקב"ה חקק את צורתו של רשב"י למעלה וקול תורתו עולה למעלה אל המלכות ויותר למעלה לז"א, וּמִתְעַטְרָא בְּכִתְרָא קְדִישָׁא, עַד דְּקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מִתְעַטְר בֵּיהּ בְּכִלְהוּ עֲלָמִין. וּמִשְׁתַּבַּח בֵּיהּ עַד שֶׁהוּא מִתְעַטֵּר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. עֲלִיָּה כְּתִיב וְעַל רִשְׁב"י נֹאמֵר, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר [עט].

אור הרשב"י

לא היה יכול לסבול צער בנו חביבו שהוא מתקשה מאוד ואינו יכול להבין, מה עשה אביו פתח לו פתחה בהאי הלכה, והראה לו את הדרך אשר ילך בה, ואשר יצא ואשר יבוא בשקלא וטריא, כמעט אשר הגיד לו כל תוכיות ההלכה, והנה בא האורח הוא לשאול אותו ההלכה ולנסותו בפני אביו, והתחיל לומר ההלכה, והאורח שואל אותו כמה שאלות ומקשה כמה קושיות, והוא משיב דבר על אופניו והוא מוטיב והוא מפרק בשכל זך ובהיר, ואביו רואה ושמה ומתענג ומתפאר מזה, ואף על פי שמכוחו עשה את החיל הזה, עם כל זה יש לו תענוג גדול והנה כראות האורח שיש לאביו תענוג מזה, רצה האורח להוסיף תענוג לאביו והתגבר על הבן, והוסיף לשאול אותו ולהקשות קושיות חדשות חזקות

[עט] וביאר הבעל שם טוב על מש"כ ישראל אשר בך אתפאר, שיש לה' יתברך התפארות גדול ותענוג ושעשוע ממעשי הצדיק עם תורתו ותפילתו, ואף על פי שהכל ממך, אתה בראת יצר הרע ואתה בראת התורה, ואתה נותן בנו כח לכבוש את היצר הרע ולמתקו על ידי התורה, כמו תבלין לקדרה, נמצא הכל הוא ממך ומשלך ומכוחך פעלנו כל זאת, ואף על פי כן יש לך תענוג גדול מזה ואתה מתפאר בנו כאילו עשינו הדבר מעוצם ידינו, ובזה ניכר אהבה עזה, וחיבה יתירה נודע לנו, שנקראים בנים למקום משל לבן החביב אצל אביו שבא אורח אחד ורוצה לנסות את הבן בלימוד ולתהות אותו בקנגנו, והנה לא היה יכול הבן להבין כלל ההלכה היא מתוך גודל עומקה וחיפופתה, והנה מתוך גודל חיבת האב עליו,

הקב"ה ברא עולמות והחריבן עד שברא העולם הזה ונמלך בתורה

פֶּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, (קהלת א) מַה שְּׁהִיָּה כְּבָר הוּא (נקרא

שְׁמוֹ ל"ג) **וְאֲשֶׁר לְהֵיּוֹת** כבר היה והאלהים יבקש את הנרדף [9] **וְגו'.**

מַה שְּׁהִיָּה כְּבָר, הֵיִינוּ דִתְנִינָן, עַד לָא בְרָא קֳדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא הָאֵי עֲלָמָא, הָוָה בְּאֲרֵי עֲלָמִין וְחָרִיב לִזְוִן, עַד

(דף ט"א ע"ב) ומש"כ מה שהיה כבר, זהו שלמדנו שלפני שברא הקב"ה את העולם היה בורא

עולמות ומחריבן **דְּקֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְלִיק בְּרַעוּתִיהָ, לְמַבְרֵי**

הָאֵי עֲלָמָא, וְאֲמַלִּיךְ בְּאֲרֵיתָא עד שעלה ברצונו לברוא את העולם

הזה ונמלך בתורה וברא את העולם הזה, [9א] וכן נקרא תורה שבכתב וע"י ניתקנו כל פירצופי

עולם האצילות (ע"ח). **כְּדִין אֲתִתְקַן הוּא בְּתִקּוּנֵי, וְאֲתֵעָטֵר**

אור הרשב"י

מתים, וכבר החיה אותם על ידי אליהו ואלישע ויחזקאל בבקעת דורא. אמר (ישעיה מג, ב) כי תעבור במים אתך אני, וכבר היה על ידי משה, שנאמר (שמות יד, כט) ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים. אמר (ישעיה שם) ובנהרות לא ישטפוך, וכבר היה על ידי יהושע, שנאמר (יהושע ד, כב) והודעתם את בניכם לאמר ביבשה עבר ישראל את הירדן. אמר (ישעיה שם) כי תלך כמו אש לא תכוה, וכבר עשה כן על ידי חנניה מישאל ועזריה: והאלהים יבקש את נרדף. כשם שביקש דמן של ישראל מיד פרעה, כך יבקש מיד כל האומות ששפכו דמן של ישראל ושל רודפם.

[9א] דהיינו שבתחילה יצא המלכות של שם ב"ן

ועצומות, והבן הוא בהיותו בוטח על אביו, התעורר מעצמו והתחכם, ותירץ כל הקשויות, וזהו שאמרו חז"ל (סוכה נ"ב א) כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו, ואמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא ט"ז א) שטן לשם שמים נתכוון, והנמשל מובן כי בראותו שהצדיק כובשו ויש לה' יתברך תענוג מזה, הוא מתגבר עליו בכל יום, והוא כובשו ומתגבר על יצרו.

[9] ואיתא בפסיקתא זוטרתא על מש"כ מה שהיה כבר הוא. אמר ר' נחמיה אם יאמר לך אדם אפשר אילו לא אכל אדם הראשון מאותו העץ עדיין חי, אמור לו, כבר הוא, שהרי אליהו חי: ואשר להיות. כל מה שעתידי הקדוש ברוך הוא להיטיב לצדיקים כבר היה אמר להחיות

בְּעֶטְרוֹי, וּבָרָא הָאֵל עֲלֵמָא. וְכֹל מַאי דְאַשְׁתַּכַּח בְּהָאֵל
 עֲלֵמָא, הָאֵל הָוָה קָמִיָּה, (וְהָאֵל סְלִיק מִקָּמִיָּה) וְאַתְתָּקֵן קָמִיָּה וְאִז
 הוּא נִתְקַן בְּתִיקוּנֵי וְנִתְעַטַר בְּעֶטְרוֹתָיו וּבְרָא אֶת זֶה הָעוֹלָם וְכֹל מַה שֶּׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה הִרִי
 כִּבְרָה הִיָּה לִפְנֵי וְנִתְקַן לִפְנֵי דִהֵינּוּ שְׂכַל הַפְּרָצוּפִים הַלְבִישׁוּ זֶה אֶת זֶה וְנַעֲשׂוּ נִשְׁמָה זֶה לְזֶה
 וְכֵן הַכְּלִים גָּדְלוּ וְהִתְפַּשְׁטוּ כְּשִׁיעוֹר כֹּל הָאֲצִילוֹת וְעִי"ז הִיָּה בֵּהֶם כֹּחַ לְסַבּוֹל אֶת עוֹצְמַת
 הָאוֹרוֹת וְכֵן נִתְּוֶסֶף עוֹד תִּיקוּן גָּדוֹל שֶׁנִּקְוֶדֶת הַכֹּתֵר הַנִּקְרָאֵת עֶטְרָה נִמְשַׁכָּה עַד לְמִטָּה שֶׁהוּא
 קָרוֹב לְסִיּוּם רִגְלֵי א"ק עַד שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה הַשְּׁפֵל (ע"ח). •

כֹּל נִשְׁמוֹת בְּנֵי הָאָדָם חֲקוּקוֹת בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ עוֹד בְּטֶרֶם שֶׁהִגִּיעוּ לְעוֹלָם
 וְתֵאֲנָא, כָּל אֵינּוֹן דְּבִרֵי עֲלֵמָא, דְאַשְׁתַּכַּחוּ בְּכָל דְרָא
 וְדָרָא, עַד לָא יִיתוּן לְעֵלְמָא, הָא הוּוּ קָמִיָּמי
 קָמִיָּה בְּדִיּוֹקְנֵיהוֹן וְלִמְדֵנוּ שְׂכַל אֱלוֹ מְנַהִיגֵי וְשִׁלְיֵי הָעוֹלָם שֶׁנִּמְצָאִים בְּכָל דוֹר
 וְדוֹר עוֹד בְּטֶרֶם שֶׁבָּאוּ לְעוֹלָם הָיוּ עוֹמְדִים לִפְנֵי הַקַּב"ה בְּצוֹרֶתָם מִמֶּשֶׁ. (וְהִכִּי תֵאֲנָא)
 אֲפִילוּ כָּל אֵינּוֹן נִשְׁמָתִין דְּבִנֵי נְשָׂא, עַד לָא יִחְתוּן
 לְעֵלְמָא, כְּלָהוּ גְלִיפִין קָמִיָּה בְּרִקִיעָא, בְּהֵוָה דִּיּוֹקְנָא

אור הרשב"י

מצח דא"ק לברוא את עולם האצילות,
 שהתיקון הוא להחיות ולתקן ולהגדיל את
 הכלים שירדו לעולם הבריאה וכן לחברם בסוד
 רשות היחיד בכדי שיהיה להם כח לסבול את
 האור ואז הוא נמלך בשם מ"ה החדש שיצא
 ממצח דא"ק הנקרא מצח הרצון.

מהענינים דא"ק שהיה כולל את שבע המלכויות
 שבז"ת דא"ק ואז היו כליהם קטנים ואורותיהם
 גדולים ועוד שהיו בפירוד בסוד רשות הרבים,
 וכאשר רצו האורות להיכנס בתוך הכלים, לא
 יכלו הכלים לסבול את עוצמת האורות ולכן הם
 נשברו וירדו לעולם הבריאה עד שעלה ברצון

הלימוד היומי

מִמָּשׁ, דְּאֵינּוֹן בְּהַאי עֲלָמָא ולא עוד אלא אפילו כל נשמות בני האדם עוד בטרם שירדו לעולם היו כולם חקוקות לפניו ברקיע באותה הצורה ממש שהם בעולם הזה. **וְכָל מַה דְּאוֹלָפִין בְּהַאי עֲלָמָא, כְּלָא יָדְעוּ עַד לָא יִיתוּן לְעֲלָמָא. וְהַגִּינָא, הַאי בְּאֵינּוֹן זְכָאֵי קְשׁוּט** וכל מה שלומדים בני האדם בעולם הזה את הכל הם ידעו עוד בטרם שהגיעו לעולם וכל העסק בתורה בעולם הזה אינו אלא לזכור את התורה ששכחו כאשר הם נכנסו לגוף, ולמדנו שכל זה נאמר רק בצדיקי האמת (רמ"ק).

בני האדם שלא נמצאו כשרים דחקו את השעה והם קשי עורף **וְכָל אֵינּוֹן דְּלָא מִשְׁתַּכְּחִין זְכָאֵין בְּהַאי עֲלָמָא, אֲפִילוּ תַמָּן, מִתְרַחֲקִין מִקְּמַי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא** אמנם כל אלו שלא נמצאים כשרים וזכאים בעולם הזה אז אפילו שהם שם, הם מתרחקים מהקב"ה, **וְעָאֲלִין בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְדַחֲקִין שַׁעֲתָא, וְנַחֲתִין לְעֲלָמָא** והם נכנסים בנקב של התהום הגדול שהוא מקום בינה דקלי' ואז הם דוחקים את השעה ויורדים לעולם הזה (מק"מ). **וְהַהִיא נְשַׁמְתָּא דְלְהוֹן, הָא אוֹלִיפְנָא, בְּמַה דְּאֵינּוֹן קְשִׁי קְדָל בְּהַאי עֲלָמָא, כְּדָ הוּוּ עַד לָא יִיתוּן לְעֲלָמָא** ואותה הנשמה שלהם כבר למדנו שכמו שהם קשי עורף בעולם הזה כך הם היו כבר בטרם שהם הגיעו לעולם.